

Forskellige møder og involveringsaktiviteter med borger og andre aktører i de fire cases i Samskabende grøn omstilling.

Fyr dit fyr - Hjørring Kommune

Tupperware parties om udskiftning af oliefyr:

I casen omhandlende udskiftning af oliefyr oplevede vi et behov hos oliefyrsejerne for at få direkte og uvildig energirådgivning. Derfor tilbød kommunen 50 energirådgivninger, som blev gennemført i borgernes eget hjem, og som tog udgangspunkt i deres situation. For at nå ud til så mange oliefyrsejere som muligt med de 50 hjemmebesøg, testede vi, om vi kunne bede den borger som havde bestilt energigennemgangen, om at invitere venner, familie eller naboer med et oliefyr med til energigennemgangen. Vi var inspireret af konceptet bag et Tupperware party, hvor det er værten, som holder et selskab og sørger for forplejning, hygge og at invitere bekendte. På mødet blev der taget udgangspunkt i "værtens oliefyr og case, men alle deltagerne kunne stille spørgsmål til deres oliefyr, forbrug, besparelser og hvad der ellers optog dem.

Erfaringerne med disse arrangementer er, at ikke to arrangementer så ens ud. Det afhængt meget af den oliefyrsejer, som i første omgang havde bestilt energigennemgangen. Nogle oliefyrsejere involverede nemt 10 andre oliefyrsejere og gjorde en stor indsats for at få bekendte på banen. Andre inviterede et par stykker og nogle brød sig ikke om konceptet.

Ved de arrangementer der lykkedes godt erfarede vi, at vi nåede meget bredt ud og fik involveret nogle oliefyrsejere som vi antager at vi ellers ville have svært ved at involvere via borgermøder mm.

Fordelen ved arrangementerne var, at oliefyrsejerne var på hjemmebane, det var hyggeligt at deltage og de havde det rart med hinanden. Dette gav anledning til mange spørgsmål og en meget åben og ærlig dialog om både fordeler og ulemper ved at skifte.

Udfordringerne ved denne typer af møder er, at de er meget afhængige af, hvem der booker energirådgivningen til eget hjem. Hvis det er en person som ikke kender andre oliefyrsejere eller ikke bryder sig om at være vært ved et arrangement, så er det ikke givende til at involvere andre.

Fællesmøde videndelingsmøde for borgere, fagfolk osv.

Formålet med at arrangere et fællesmøde var at bringe en masse forskellig viden og ideer i spil. Denne viden ville vi bruge til at definere hvilke indsatser og hvilke personer vi skulle arbejde videre med, for at udfase oliefyr i kommunen. Denne aktivitet blev derfor afholdt i starten af processen. Vi havde en forhåbning om, at når vi blandede alle, ville det skabe en øget dialog og flere forskellige ideer. Derfor blev der sendt en åben invitation til ejere af oliefyr, tidligere oliefyrsejere, energirådgivere, VVSere, virksomheder mm., om at deltage en aften og dele deres viden og ideer til, hvilke indsatser vi sammen kunne igangsætte for at udfase oliefyr.

Der var stor opbakning til mødet hvor 60 personer mødte op. På mødet blev gennemført forskellige øvelser og forskelligt gruppearbejde. Deltagerne blev delt ud i mindre grupper og blev blandet på tværs af baggrunde. Ved hver gruppe sad en kommunal medarbejder, som skulle sætte deltagere i gang med forskellige opgaver (fx skulle de tale om hvorvidt forskellige udfordringer var gældende for at skifte oliefyr ud, eller hvilke indsatser det kunne motivere til at skifte ud) Den viden, som mødet gav, var enorm brugbar for den videre proces. At mødet var åbent og annonceret i den

lokale avis gjorde, at der dukkede personer op, som vi ikke selv ville have defineret som videnspersoner, og derfor ikke ville have kontaktet.

Erfaringen inden mødet og på mødet var, at der igen og igen skulle italesættes, at det var et videndelingsmøde og at kommunen ikke gav svarene, men at vi var lytter og indsamler af viden. Det kunne tydeligt mærkes, at det ikke er den rolle, som deltagerne er vant til at opleve kommunen i.

Energirådgivningscafe

I et af lokalområderne, hvor vi tidligere havde gennemført nogle indsatser for at udskifte oliefyr, afholdte vi en hyggelig aften med temaet "Bliv din egen energirådgiver". Formålet med denne aktivitet var, at borgerne skulle lære selv at lave beregninger og vurderinger på, om oliefyret skulle udskiftes. På aftenen blev borgerne bedt om at tage deres tal for forbrug og andre data om deres bolig med. Ligeledes skulle de medbringe en computer. En energirådgiver satte dem i gang med forskellige øvelser og besvarede individuelle spørgsmål. På to timer fik 35 borgere individuel og uvildig rådgivning.

Fokusgruppeinterview

I staten af projektet blev gennemført fokusgruppe interviews. I et interview deltog 8 ejere af oliefyr. Formålet med interviewet var at få viden om deres holdninger, overvejelser og motiver til at udskifte deres oliefyr. Det var vigtigt at skabe en hyggelig og rar stemning i samtalen, og det var afgørende at starte med åbne undersøgende spørgsmål. Deltagerne fik hurtig en god snak i gang og i tre timer fortalte de en masse om deres motiver og barrierer og holdninger om at udskifte oliefyret. Den viden de gav, var utrolig brugbar og interessant. Fordelen ved denne type involvering er, at der er mulighed for at stille uddybende spørgsmål og at de inspirerer hinanden til at tale om emner, som vi som kommune ikke havde overvejet at spørge om.

Lokale cases til inspiration for andre

Efter vi havde gennemført tupperware parties i bestemte områder, kunne vi se, at flere valgte at skifte deres oliefyr ud. Disse personer blev (efter godkendelse) brugt som inspirationscases. Der blev taget billeder og udført interviews. Disse cases blev sendt rundt med post og via lokale facebookgrupper til andre oliefyrsejere i området. Erfaringen er, at oliefyrsejerne gerne vil se konkrete cases, som de kan relatere til, da mange af de samme forhold er gældende for alle i området. (langt til kollektiv forsyning, lave huspriser, mm.) Det skaber ligeledes en tryghed for dem, at det er genkendelige borger fra samme landsby, som har foretaget en udskiftning.

Telefoninterview

I opstarten af projektet brugte vi helt almindelige telefoninterviews til at få information om mulige aktører og den virkelighed de oplever. Vi startede med at ringe til VVSere og høre deres erfaring. VVSerne var meget informative og gav os ideer til nye aktører vi kunne kontakte, for eksempel nogle der have skiftet oliefyret ud allerede, nogle som overvejede det og nogle som havde været i tankerne, men fravalgt. På den måde brugte vi nogle aktører til at definere nye aktører.

Grøn transport - Dalsland Energi- og Miljøkontor

Mødetype: "Interviews og Moodboards"

Vi interviewede og havde samtaler med borgere og andre aktører på "naturlige" mødesteder. Det var for eksempel bilinspektionshaller, messer og lokale bilforhandlere

Formål med mødet:

Formålet var at få medborgere og aktører til at berette om deres hverdags erfaringer omhandlende personbiler og drivmidler. Formålet var at undersøge hvilke spørgsmål de er optaget af at få svar

på, og hvilken viden- og informationbehov vi skulle planlægge og designe i den fremadrettede proces med dem.

Erfaringer:

Det er vigtigt at møde borgerne og aktørerne med åbne spørgsmål, det bevirkede at de gerne ville dele viden og overvejelse og det skabte et engagement. Borgerne og aktørerne følte sig trygge i vores samtaler med dem, og de delte meget gerne deres overvejelser og hverdagserfaringer.

Mødetype "Ladestander og gasaftener"

Medborgere og aktører blev indbudt til at deltage i dialogmøder. Moderne blev designet ud fra lokale forudsætninger og med forskallige grad af samskabende indslag. "early adopters" deltog og besvarede spørgsmål ud fra deres hverdagserfaringer. Tjenestemænd informerede kort om tilskud og regler som påvirkede køb af personbiler. Et eksempel på et samskabende indslag var at lade deltagerne arbejde med hvor fremtidige ladestandere skulle placeres i kommunen.

Formål:

Formålet var at skabe forudsætninger for at øge mulighederne og viljen til at omstille til vedvarende energi i drivmiddelet til biler.

Erfaringer:

Borgerne og aktørerne som deltog på møderne var åbne og delte spørgsmål, viden og ideer. Indslaget med Early adopters var meget vellykket, da de kunne besvare en masse spørgsmål ud fra et perspektiv hvor de havde erfaring i at anvende og have en elbil.

Mål og Spar - Aalborg Kommune

Borgermøde med anden dagsorden:

Vi fik et punkt på dagsordenen på et årsmøde for Samrådet i Sulsted, som er den by der skulle involveres i vores case.

Formål: at informere om projektet og finde informanter.

Fordele: Flere deltagere end hvis vi havde arrangeret mødet selv med vores helt egen dagsorden. Kom bredt ud og fik spredt kendskabet til projektet. Fik kontakt til central forening i lokalområdet.

Ulemper: Vi mødte få potentielle informanter/mellemmænd/ambassadører, da mødet blev afholdt på upassende lokation og med et andet hovedfokus end at bidrage til Samskabende Grøn Omstilling.

Heldagsworkshop:

Formål: at samskabe et digitalt værktøj.

Fordele: Stort engagement, mange gode input. Nye relationer deltagerne i mellem. Stort udbytte og meget viden til os.

Ulemper: En dag (6 timer) er lang tid at afsætte for borgerne, men meget kort ift. at samskabe med kommunen. Svært at få repræsentativt udsnit, da workshoppen lå i arbejdstiden. Det lykkedes dog bedre end forventet.

Foredrag:

Inviterede til foredrag om frivillighed og samskabelse. I forbindelse med foredraget lavede vi digital samskabelse og indsamlede viden digitalt.

Fordele: kendis tiltrak mange deltagere. Potentiale for medieomtale af projektet.

Ulemper: Kendis trækker fokus væk fra hovedformålet. Stort engagement ift. foredraget, mindre engagement ift. samskabelsesprojektet.

Dialogmøde:

Deltagerne har løst opgaver på forhånd. På mødet deler de ud af erfaringer, evaluerer vores tilbud og fortæller om oplevelse.

Fordele: Intens vidensindsamling.

Ulemper: Ingen interesse for mediedækning.

Solenergi - Energikontoret Skåne

Informationsmøde:

Traditionel form med forelæsninger og præsentationer, disse kan suppleres med spørgsmål, paneldiskussioner eller lignende. Fungerer godt for at formidle meget information til større grupper

Dialogmøde:

For at involvere mindre grupper, er det passende at arrangere dialogmøder. Her er der mulighed for at komme i dybden og stille og besvare individuelle spørgsmål. Erfaringer fra flere deltagere kommer i spil og er meger værdifulde.

Støtte til borgergrupper:

I solenergiarbejdet kom vi i kontakt med nogle borgergrupper af naboer, som arbejdede for at få flere solceller. Her indtog vi en støttende rolle og bidrog til den nødvendige viden uden at forsøge at overvinde eller påvirke for meget.

Interessentanalyse:

I begyndelsen af arbejdet blev gennemført en interessentanalyse, det var meget anvendeligt til at skabe et billede af de forskellige aktørers roller, funktioner og behov.

Typer af samskabelse

I det interne planlægningsarbejde blev anvendt Jens Ulriks beskrivelse af de fire typer af samskabelse. Modellen blev anvendt som et refleksionsværktøj og understøttede forståelsen for projektgruppens rolle.